

Instrukcja do ćwiczenia laboratoryjnego nr 3 A

Temat: Pomiar rezystancji dynamicznej diod półprzewodnikowych

Cel ćwiczenia. *Celem ćwiczenia jest poznanie metod wyznaczania oraz pomiar rezystancji różniczkowej wybranych diod półprzewodnikowych.*

I. Wymagane wiadomości.

1. Równanie opisujące charakterystykę statyczną diody półprzewodnikowej.
2. Czynniki wpływające na przebieg $I(U)$ w diodach przy polaryzacji zaporowej i w kierunku przewodzenia.
3. Elektryczne schematy zastępcze diod półprzewodnikowych dla wszystkich zakresów częstotliwości.
4. Interpretacja fizyczna elementów schematów zastępczych.
5. Definicja rezystancji dynamicznej i sposób jej wyznaczania na podstawie charakterystyk.
6. Znajomości metody pomiaru rezystancji dynamicznej.

II. Wykonanie ćwiczenia.

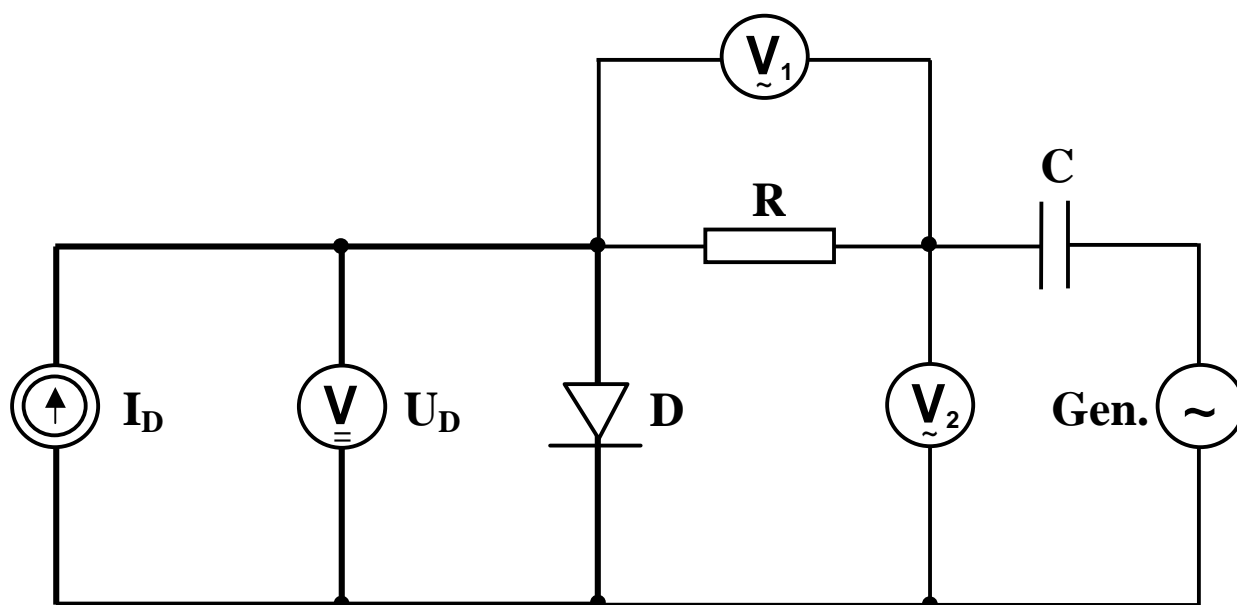
1. Opis układu pomiarowego.

W skład stanowiska pomiarowego wchodzi: przystawka pomiarowa, zasilacz, dwa mierniki napięcia zmiennego (V541) (V_{1-} , V_{2-}), miernik napięcia stałego. Wewnątrz przystawki znajduje się obwód pomiarowy zawierający: źródło prądu stałego, o bardzo dużej rezystancji, dostarczające prąd I_D ; generator sygnału sinusoidalnego o częstotliwości $f = 1 \text{ kHz}$; elementy biernie: $R = 50 \text{ } \Omega$, $C = 101 \text{ } \mu\text{F}$. Badaną diodę umieszcza się w podstawie wbudowanej na płycie czołowej przystawki.

Schemat układu do pomiaru rezystancji różniczkowej (dynamicznej) przedstawiono na rys. 1. Rezystancję dynamiczną można mierzyć przy obu polaryzacjach diody, t.j. w kierunku przewodzenia lub zaporowym, dla wybranych punktów pracy.

Układ można podzielić na dwa obwody: stałoprądowy, w którym ustala się punkt pracy diody oraz zmiennoprądowy, przez który przepływa prąd pomiarowy.

Rezystancję różniczkową diody mierzy się (w punkcie pracy określonym przez I_D oraz U_D) małym sygnałem zmiennym o amplitudzie $I_{\sim} \ll I_D$. Voltomierz $V_{\sim}$ umożliwia kontrolę napięcia stałego U_D na diodzie D . (Przez I_D oraz U_D oznaczono ogólnie prąd i napięcie diody).

Rys. 1. Schemat układu do pomiaru rezystancji dynamicznej diod półprzewodnikowych.

Pomiaru rezystancji różniczkowej w układzie przedstawionym na rys. 1. dokonuje się metodą pośrednią. Wartość rezystancji różniczkowej oblicza się ze wzoru:

$$r_r = \frac{u_{2\sim} - u_{1\sim}}{u_{1\sim}} \cdot R = \frac{u_d}{u_{1\sim}} \cdot R \quad \text{gdzie } R = 50 \, \Omega \quad (1)$$

Przez u_d oznaczono napięcie zmienne na diodzie, równe różnicy napięć ($u_{2\sim} - u_{1\sim}$). Prąd zmienny płynący przez diodę określany jest ze stosunku napięcia zmiennego $u_{1\sim}$ do rezystancji R .

2. Pomiar rezystancji różniczkowej diod różnych rodzajów.

W ćwiczeniu przeprowadza się pomiary rezystancji różniczkowej spolaryzowanych w kierunku przewodzenia diod: prostowniczej germanowej, krzemowej; ostrzowej DOG16 lub DOG 20 oraz diody Zenera (stabilizacyjnej). Dioda Zenera badana jest również przy

polaryzacji zaporowej, w zakresie przebicia. Wszystkie pomiary przeprowadzane są w ustalonych punktach pracy.

2.1. Pomiar rezystancji różniczkowej diody spolaryzowanej w kierunku przewodzenia.

1. Dołączyć zasilacz do przystawki pomiarowej zgodnie z zaznaczoną polaryzacją.
2. Dołączyć miernik napięcia stałego U_D i mierniki napięć $u_{1\sim}$ oraz $u_{2\sim}$.
3. Umieścić badaną diodę D w przystawce pomiarowej zachowując właściwy kierunek polaryzacji.
4. Włączyć zasilacz i ustawić napięcie zasilania równe **15 V**.
5. Przy ustawionej najmniejszej wartości prądu $I_D = I_F$ odczytać wartość napięcia $U_D = U_F$ i zanotować w Sprawozdaniu 2, w tabeli 1.
6. Przy pomocy pokrętła „**Regulacja $u_{\sim}$** ” ustawić wartość sygnału zmiennego $u_{2\sim}$ na poziomie uzgodnionym z prowadzącym zajęcia.
7. Odczytać i zanotować w tabeli wartości napięć $u_{1\sim}$ oraz $u_{2\sim}$ z dokładnością do drugiego miejsca po przecinku.
8. Ustawić kolejną wartość prądu I_F , odczytać wartość napięcia U_F i dla poprzednio ustalonej wartości napięcia $u_{2\sim}$ odczytać wartość napięcia $u_{1\sim}$. Wyniki odczytów zanotować w Sprawozdaniu nr 2, w tabeli 1.
9. Na podstawie zależności (1) obliczyć rezystancję różniczkową w poszczególnych punktach pracy.

Powtórzyć powyższe czynności dla kolejnej badanej diody. Wyniki pomiarów umieścić w tabeli 2.

Uwaga. Przed pomiarami rezystancji różniczkowej każdej kolejnej diody należy na przystawce pomiarowej ustawić pokrętła regulacji I_D oraz napięcia zmiennego $u_{\sim}$ w skrajnym, lewym położeniu oraz umieścić badaną diodę D w przystawce pomiarowej zachowując właściwy kierunek polaryzacji.

2.2. Pomiar rezystancji różniczkowej diody Zenera spolaryzowanej w kierunku zaporowym.

Rezystancję różniczkową diody Zenera bada się przy polaryzacji zaporowej, w zakresie przebicia, dla ustalonych wartości prądu stałego $I_D = I_R = I_Z$. W tym celu należy wykonać niżej podane czynności.

1. Wykonać polecenia podane w podpunktach (1-4), zawartych w **p.2.1**.

2. Przy ustawionej najmniejszej wartości prądu $I_D = I_R$ odczytać wartość napięcia $U_D = U_R$ i zanotować w Sprawozdaniu nr 2, w tabeli 3.
3. Przy pomocy pokrętła „Regulacja $u_{\sim}$ ” ustawić wartość sygnału zmiennego $u_{2\sim}$ na poziomie uzgodnionym z prowadzącym zajęcia.
4. Odczytać i zanotować w tabeli wartości napięć $u_{1\sim}$ oraz $u_{2\sim}$ z dokładnością do drugiego miejsca po przecinku.
5. Ustawić kolejną wartość prądu I_R , odczytać wartość napięcia U_R i dla poprzednio ustalonej wartości napięcia $u_{2\sim}$ odczytać wartość napięcia $u_{1\sim}$. Wyniki odczytów zanotować w tabeli 3.
6. Na podstawie zależności (1) obliczyć rezystancję różniczkową w poszczególnych punktach pracy badanej diody Zenera.

III. Opracowanie wyników.

1. Na wspólnym wykresie narysować przebiegi rezystancji różniczkowej r_r w funkcji prądu I_D wszystkich zbadanych diod.
2. Ocenić zakres charakterystyki, w którym zmierzony parametr posiada wartości zbliżone do rzeczywistych.